

20. Офіційний сайт Конституційного Суду Словачкої Республіки.
URL: <https://www.ustavnysud.sk/aktualne-informacie>.
21. Офіційний сайт Конституційного Суду Литви.
URL: <https://www.lrkt.lt/lt>.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Шевчук Л. М.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Волинського національного університету імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Правовою основою для формування незалежною Україною євроінтеграційного вектору її розвитку стали положення Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990, у якій було проголошено, що «Українська РСР виступає рівноправним учасником міжнародного спілкування, ... безпосередньо бере участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах» [1]. В подальшому прийнята вітчизняна нормативно-правова база однозначно засвідчила обрання державою курсу на європейську інтеграцію як стратегічну мету її розвитку. Серед ключових документів, у яких фіксувався європейський вибір України, слід назвати такі: постанова Верховної Ради України від 02.07.1993 «Про основні напрями зовнішньої політики України» [2]; Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 11.06.1998 № 615/98 [3]; Програма інтеграції України до Європейського Союзу, схвалена Указом Президента України від 14.09.2000 № 1072/2000 [4]; Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI [5]; постанова Верховної Ради України «Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі» від 13.03.2014 № 874-VII [6] та ін. Нині ж підтвердження європейської ідентичності Українського народу і незворотність європейського курсу України [7] задекларовані в преамбулі Конституції України – Основного Закону держави.

Знаковою подією в напрямі активізації євроінтеграційних прагнень нашої країни, спільного ефективного економічного співробітництва стало підписання 21.03.2014 політичної та 27.06.2014 економічної частин Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським

Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [8] (далі – Угода про асоціацію), розділ IV якої безпосередньо регламентує торгівлю та питання, пов'язані з нею.

Статистичні дані засвідчують, що Європейський Союз є головним торговельним партнером України: за результатами 2020 року питома вага торгівлі товарами та послугами з ЄС склала 40,7 % від загального обсягу торгівлі держави [9]. Однак новий рівень регулювання зовнішньоторговельних відносин з ЄС зумовив необхідність усвідомлення не тільки перспектив та переваг, але й можливих ризиків у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності України в умовах євроінтеграції.

Серед переваг, які може отримати Україна від зони вільної торгівлі та інтеграції з ЄС, фахівці називають: входження в єдиний зовнішній ринок ЄС; постійне зростання експорту товарів і послуг, набуття статусу основного торговельного партнера для багатьох галузей ЄС, одного з лідерів постачання продовольства до ЄС; наявність тенденції до збільшення європейського експорту, що свідчить про залежність експорту від процесів глобальної інтеграції; додаткові торговельні преференції від ЄС для України (квоти на експорт без сплати мита); стійкість політичної системи, гармонізація національного законодавства із законодавством ЄС, реорганізація неефективного судового законодавства; розвиток середнього та малого бізнесу; підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, впровадження стандартів ЄС на вітчизняних підприємствах; отримання підприємством під час участі на світовому ринку знань та досвіду, які сприяють підвищенню ефективності його діяльності, що приводить до зменшення залежності від умов на внутрішньому ринку [10, с. 12]; підвищення здійснення зовнішньоекономічної діяльності, що сприятиме розширенню об'ємів експорту та імпорту й впливатиме на зростання ВВП і благоустрій країни [11, с. 119].

Крім низки позитивних наслідків, здійснення зовнішньоекономічної діяльності України в умовах євроінтеграції може супроводжуватися й певними ризиками та проблемами. До останніх, зокрема, відносять такі: відсутність чітко визначеної зовнішньоторгової державної політики та неефективна організація здійснення ЗЕД на вітчизняних підприємствах, слабкі канали збуту продукції, недостатність досвіду роботи на зовнішніх ринках, що призводить до низького рівня ЗЕД українських суб'єктів господарювання; недостатньо розвинута система міжнародних банківських розрахунків (виявляється в тому, що ускладнюються різноманітні валютні потоки вітчизняних учасників світового ринку, а також збільшується рівень валютних та кредитних ризиків) [10, с. 13]; недовгострокові плани країни у сфері ЗЕД, причинами яких є незадовільний рівень конкурентоспроможності, імідж компаній в ролі міжнародних

партнерів на світовому ринку, низька якість продукції, що не задовольняє вимоги Європи, застаріле обладнання та технології, хаотичний процес виробництва [11, с. 119] та деякі інші.

Таким чином, попри потенційні переваги, які випливають з положень Угоди про асоціацію, а також постійне зростання торгівлі товарами і послугами нашої держави з ЄС, дійсно ефективна зовнішньоекономічна діяльність України потребує прийняття вітчизняними органами влади низки політичних, правових та економічних рішень у цій сфері з метою реалізації наявного потенціалу країни, підвищення конкурентоспроможності національних виробників, створення належних умов для здійснення експортно-імпортних операцій і виходу українських суб'єктів ЗЕД на європейські та світові ринки як рівноправних і потужних партнерів.

Література:

1. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення: 21.11.2021).
2. Про Основні напрями зовнішньої політики України : Постанова Верховної Ради України від 02.07.1993 № 3360-XII (втратила чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3360-12#Text> (дата звернення: 21.11.2021).
3. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 11.06.1998 № 615/98 (втратила чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615/98#Text> (дата звернення: 21.11.2021).
4. Програма інтеграції України до Європейського Союзу, схвалена Указом Президента України від 14.09.2000 № 1072/2000 (втратила чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00#Text> (дата звернення: 21.11.2021).
5. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (дата звернення: 21.11.2021).
6. Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі: Постанова Верховної Ради України від 13.03.2014 № 874-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/874-18#Text> (дата звернення: 21.11.2021).
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 21.11.2021).
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми

- державами-членами, з іншої сторони : Угода від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 21.11.2021).
9. Бюлетень стану торговельних відносин між Україною та ЄС у 2020 році. Офіційний вебсайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=2d47dab0-2594-4372-836c-2b636928f34a&title=BiuletенPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas> (дата звернення: 21.11.2021).
10. Манаєнко І. М., Просяник І. В. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 18. Ч. 3. С. 11–15. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/18_3_2018ua/4.pdf (дата звернення: 21.11.2021).
11. Жигалкевич Ж. М., Станіславський О. В. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2019. № 16. С. 116–123. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181688> дата звернення: 21.11.2021).

**РОЗМЕЖУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ І АДМІНІСТРАТИВНОЇ
ЮРИСДИКЦІЙ ПРИ ВИРІШЕННІ СПОРІВ
ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ПРАЦІВНИКОМ ШКОДИ,
ЗАПОДІЯНОЇ ПІДПРИЄМСТВУ, УСТАНОВІ,
ОРГАНІЗАЦІЇ ВНАСЛІДОК ПОРУШЕННЯ ПОКЛАДЕНИХ
НА НЬОГО ТРУДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ**

Якимчук О. О.

*кандидат історичних наук, доцент,
завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін Рівненського
інституту Київського університету права НАН України
м. Рівне, Україна*

Ст. 130 Кодексу законів про працю України (надалі – КЗпП України) [2] встановлено загальні підстави і умови матеріальної відповідальності працівників. Зокрема, працівники несуть матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації внаслідок порушення покладених на них трудових обов'язків.